

ოქის ღლიური.

აღმოსავლეთის ასპარაზი. მდგომარეობა უცვლელია.

კავკასიის ასპარაზი. საყოველთაო არა მომხდარა რა.

დასავლეთის ასპარაზი. რანჯურის აღმოსავლეთით ინგლისელებმა გერმანელების იერიშები მოიგერიეს. ბორაღესთან გერმანელებმა არტილერიის სროლა გააძლიერეს ანკის ჩრდილოეთით ინგლისელებმა მომხმულ გაზით იერიში მიიტანეს გერმანელებზე. სომხზე ძლიერი საარტილერიო ბრძოლაა. დენაკურთან გერმანელებმა ზარბაზნების სროლა ასტენეს და მომხმული გაზი გაუშვეს ინგლისელთა წინააღმდეგ ფრანგების მფრინავები ექვსჯერ შეებნენ გერმანელთა საფრენებს.

იტალიის ასპარაზი. ძაროსზე ავსტრიელებმა ზარბაზნების სროლა გააძლიერეს. ავიზოსთან და პიემონტის ველზე ფიქტული ბრძოლები მოხდა სიმალდე „2456“ თან იტალიელებმა უკან დაიხიეს. ავსტრიელ მფრინავებმა იტალიის რამდენიმე ქალაქს უკუშარბებინა დაუშინეს.

რუმინიის ასპარაზი. ცნობა არ მოსულა.

ბალკანეთის ასპარაზი. სერბიელებმა წინ წაიწიეს და კასაკასა ხამოს ხაზს მიდრეკეს. სარაილას ჯარის ცენტრში არაერთი ცვლილება არ მომხდარა. სტრუმას და დობრპოლის შუა სერბიელებმა ბულგარელები განდევნეს.

ზღვაზე. გერმანულ წყალ ქვეშთა მოქმედება განახლდა. ატლანტიკის ოკეანეში მათ დალუბეს გემები: „ბლომორადისკა“, „ხრისტიან კნუდსენი“, „კინგსტონი“, „ვესტაონი“, „სტრადტინი“, „კანზასი“ და „ლიკერენი“.

შნა ყოფილი მინისტრი ჩილომოკოსი. დაწესდა საველე სასამართლო.

სტოკჰოლმის გაზ. „აფტონდლანდტის“ კორესპონდენტის სიტყვით, ისეთი სასტიკი ბრძოლაა, როგორც ახლა სწარმოებს გალიონთან, არ ყოფილა ამ ორი წლის განმავლობაში ამ ბრძოლაში ავსტრიე-გერმანიის და ოსმალეთის ჯარების სარდალი გენ. ბოტერი დასკრეს ხელში.

„ბიურ“ ვედმოსტი“ ს ცნობით გერმანელებს ძლიერ განუცხოველებიათ მოქმედება კონსტანტინოპოლისკენ დასაგრებზე. აქ მათ გაუმაგრებიათ ციხეები, გაუმართავეთ საავიაციო ფრენები. მიუზიდვეთ სამხედრო სურსათი და თავს უყრიან დიდძალ ჯარებსა.

რუმინეთის მეფის განკარგულების თანხმად მოწინააღმდეგე სახელმწიფოების ქვეშევრდომებს უნდა ჩამოერთვას ყოველგვარი უპრავ-მოძრავი ქონება.

ოსმალეთის გარეშე საქმეთა მინისტრი გაემგზავრა ბერლინში, რათა დააქაროს გერმანიისა და ოსმალეთის შორის საკონსულო და სავაჭრო ხელშეკრულებათა დამტკიცება.

ინგლისის მთავრობამ განიზრახა სამხედრო ბევარი შემოელო ირლანდიაშიც, მაგრამ ვინაიდან ირლანდიელ გავლენიან წრეებში ამან დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია, გადასწყვიტა რომ სამხედრო ბეგარა შემოიღოს მხოლოდ ირლანდიის ანაწილში ულსტერში, სხვაგან კი ჩვეულებრივ მოკრიფონ თავისუფალი ჯარისკაცები.

საფრანგეთის დაპყრობა აღვიღებ. დან გერმანიის მთავრობამ ძალით გაიკვანა გერმანიაში მუშა ხალხი. ამის შესახებ ინსპანიის მთავრობა შეეცაბა გერმანიისას, რომელმაც უპასუხა: ჩვენ იგი გავიწვიეთ მოსავლის მოსაწყვად და როგორც კი მოვრჩები ამ საქმეს, უკანვე დავაბრუნებთ ყველასა.

გერმანიის სამხედრო მიმოხილველთა აზრით საკურო დასავლეთის ასპარეზზე სომის ფრონტზე გამაგრება. ამ ფრონტს აწვებიან დიდძალი ინგლისის საფრანგეთის ჯარები.

გამოჩენილ გერმანელ ეურნალისტის მაქსიმლიან გარდენის ეუნალი დახურეს იმის გამო, რომ შიგ დაიბეჭდა წერილი, რომელშიაც აშკარათ აღწერილი იყო ხალხის ტანჯვა-ვაება, ომისგან გამოწვეული.

გაზ. „უტრო როსის“-ს სტოკჰოლმიდან ატყობინებენ, რომ გერმანიის სესხზე ხელის მოწერა გათავდა. მოგროვდა სულ ათნახევარი მილიარდი მარკაო.

კაბუჯი კი მართლა გამოტყინებული მონადირენი არიან. ყველგან მგლებივით დაძრწიან სრულიად გაუწვრთნილი მათი ძალები, თხები დაფრთხეს და ზღვისკენ გადაიკეს. თქვენ ამბობთ, რომ ლოფანი გადაღრმდნენ? მართალია! გახრკილ რიყზე ვერ ნახეს საძოვარი. თხებმა რა დაშავეს, თუ ხომალდი ზღვაში გაიტაცა? პასუხი ზვირთებსა და გრივალს მოკითხეთ. ხომალდზე ძვირფასი სამოსი და ოქრო იყო! რომელი ქუთათა მყოფელი დაჯიჯრებთ, რომ სიმდიდრით დატვირთული ხომალდი ლაფანით გამოაბით ნაპირზე?

17. დაფნისი აქვითინდა, რამაც დამსწრეთა შორის თანაგრძნობა გამოიწვია, შუამავალმა ფილეტოსმა პანი და ფერიანი იძოწა, რომ არაერთი დანაშაული არ მიუძღვის დაფნისსა და მის თხებს. ზღვისსა და გრივალის ნაკვალავი კი ესენი ვერ აებებენ პასუხს. ფილეტოსის განაჩენით უკმაყოფილო მეტიმნელები ხელახლა ეტყენ დაფნისსა და ხელფების შეკრა მოუნდომეს. ხოლო მოთმინება დაკარგული სოფოლნი მათ დაესხნენ თავს ყიფინით. ერთ წაში გაანთავისუფლეს დაფნისი: დატრიალეს კომბლები და მანამდე სდის თავგასულ ახალგაზდათ, სანამ საზღვარს არ გააცილეს.

18. სოფოლნი მეტიმნელებთან ბრძოლით იყვნენ გართულნი; დაფნისი გამოქანულისგან წაიყვანა ქლიოთამ. ცხვირი დახარდა სისხლით დასერილი სახე მობანა, ამიოლი ჩანთიდან პურის ყუა და ცხვირის ყველი და დაანაყრა. ხოლო ყვე

მოკავშირეთა ელგებმა საბერძნეთის მთავრობას აცნობეს, რომ ამიერიდან თქვენს შიფრით დაწერილ დეპეშებს ჩვენს სახელმწიფოებში აღარ გავუშვებთო.

საბერძნეთის მეფე კონსტანტინეს გარდაუწყვეტია, რომ არასფერის შემთხვევით სამინისტროს შედგენა არ მიანდოს მოკავშირეთა მომხრეს, არამედ გერმანოფილს.

მოკავშირეებს, როგორც ხეგია, გადაუწყვეტიათ, რომ საბერძნეთის ყველა რკინის გზები დაუქვემდებარონ თავიანთ კონტროლს, ისე, როგორც ფოსტა ტელეგრაფი.

გაზ. „ზა. რეს“ პეტროგრადიდან ატყობინებს მისი კორესპონდენტი, რომ საბერძნეთის მთავრობამ კოველივე დამოკიდებულება გასწყვიტა ვენიზელოსთან.

რუსეთის პოლონეთში ავსტრიელებმა გამოაცხადეს მოზლიზაცია.

სამხედრო მიმოხილვა

მაღალი სამხედრო ტენჯიკა დიდ უპირატესობას ანიჭებდა გერმანიას და ამ უპირატესობის წყალობით ომის განმავლობაში ბევრჯერ გადაარჩენილა დამარცხებას და ბევრჯერ გაუმარჯვნია კიდეც. მთელი ამ 27 თვის განმავლობაში გერმანელ მეტინერებს და სპეციალისტებს არ შეუწყვეტიათ მუშაობა და სულ ახალ ტენჯიკურ საშუალებათა ძიებაში არიან. ეს საქმე მკერდ ნიდაგზე დაყენებული გერმანიის ოქ სისტემატურად მუშაობენ ახალ გამოგონებებზე და დრო და დრო ახალ ახალ იარაღს იძლევიან.

წყალქვეშა ნავების ტიპის გაუმჯობესებაზე და მის საუკეთესოდ მოწყობაზე დიდი ხანია გერმანელი მსწავლუნი და ტენჯიკოსები მუშაობენ და ზედმიზეძ აუფჯობსებენ ხსენებულ ტიპის ნავებს ამ ნავების გაუმჯობესებაზე მუშაობის დროს სამი მიზანი ქონდათ სახეში ერთი რომ ნავს შორს სიარული უნდა შესძლებოდა, რათა უფრო შორს მოწინააღმდეგის წყლებშივე ემოქმუნდა; მეორე მიზანი იყო—ნავების შეიარაღება; ეს იმისთვის არის საჭირო, რომ მოწინააღმდეგეთა შეიარაღებულ გემთა შეხვედრის დროს თავი დაეცვა; მესამე მიზანი კი იყო ნავების სიგრძის გადიდება, რომ მათ მეტი ტყვიანობის და ნაღმის ზიდვა შესძლებოდა.

სამივე მიზანი დღეს გერმანელ საზღვაო საქმეს სპეციალისტების მიერ მიღწეულად უნდა ჩითვალდეს: გერმანულ წყალ ქვეშა ნავებმა რამდენჯერმე ზარბაზნის ტყეებით ჩაძლუბეს მოწინააღმდეგის სავაჭრო გემები; რაც შეეხება შორს სიარულს ამ მხრით მათ მსოფლიო რეკორდი დააყენეს და გერმანიის ნავთ სადგურებიდან ამერიკის

შეერთებულ შტატებში თავისუფლად მოძიოდნენ:

სიმძიმის ზიდვაშიაც გერმანული ბა მოიპოვეს გერმანიის წყალ ქვეშა ნავთა საჭირო შავი ოქსიგენის სახეობის საკონვლი ადვილად გადმოიქცეოდა ამერიკიდან გერმანიაში.

აი, ის შედეგები, რომელსაც მაღალი გერმანელთა საამირბრომ შეცნოერ ტენჯიკოსთა შემწეობით და, რის წყალობითაც დღეს მეტის გაბედულობით იწყეს მოქმედება მათ ვრცელ ატლანის ოკეანეზე. შვედეთი.

სამეგრელოს გდგომარეობა.

საზარელსა და საზინელ სურათს წარმოადგენს სამეგრელოს დღევანდელი მდგომარეობა. მთელი ეს ნაწილი ჩვენი ქვეყნისა ქურდ-ბაცკებისა და მაწანწალა ფაჩაღუნების სათარეშოთ არის გადაქცეული აუწყრელია ის გაჭირვება და სასოწარკვეთილება, რომელსაც განიცდიან მცხოვრებლები. ადამიანს არ შეუძლია მშვიდობით იცხოვროს, იმუშაოს. ის მულამ და ყოველგან შიშს ქვეშ იძყოფება ეშინია სახლში, ეშინია სავაჭრო ადგილებში, ეშინია და თვით სოფლის სამმართველოებიც; თავის მამასახლის—მოხელეებით აცაკათა და გადავარდნილთა შიშსა და ბრძანებლობის ქვეშ იძყოფებიან. არასდროს, არც ერთ კუთხეში ამ გვარ მდგომარეობას ადვილი არ ჰქონია. მშვიდობიანი ხალხი ვერსაით შევლას ვერარბედა. იგი ათას გვარ პირობებისა და შექცენილ მდგომარეობისაგან ისედაც განიცდის დიდს გაჭირვებას, ხოლო ეს განსაკუთრებით ამ უფუფუფობამ დი სინიდისზე ხელ-აღებულთა თავისუფლობა თარეშმა უკიდურესობამდ მიიყვანა. დიდი უპრავლესობა ამ გადავარდნილ-მცარცველთა არიან იმისთანა პირობი, რომელნიც სამხედრო ბეგარის ენადგობენ. მათ დაკარგვიათ ყოველგვარი ნაყადი ადამიანური სინიდისისა, ის მკეროდენი ღირსებაც კი, რომელიც ხანდახან გადავარდნილ ყარაღებსაც ახასიათებდა ხოლმე.

მათი მოქცევა-მოქმედება, მათი ათასგვარი საზიზრობა თითქმის წირმოულდენელია ადამიანისათვის. ხალხი მრავალწინაოდ იტანჯება; კვების, გმინავს, მას ვერ გამოუწახავს გზა შევლისა. იგი გულშემაზარ ტანჯვა-მწუხირებისა და სიმწარის ნაღველში იხრჩობა...

ადმინისტრაციას ვერ მოუშპია ეს საშინელება და იგი თვით ხალხში ეტებს მიხეზს სამხედრო ბეგარისგან გამოქცეულთა რიცხვის გადიდებისას და თავის მხრით აპირებს რკრესიულსა და დმსჯელ ზომების მიღებას... რა ქმნას ხალხმა, როდესაც მას არ ეხელწევიან რაიმე ზომათა და საშვალეობათა გამოძებნა-ხმარება წინააღმდეგ

დამშეულ პოლონეთის სურსათით დახმარებას ეტება.

ბერნსტორფის დარბაზობამდე ვილსონმა გახეთების წარმომადგენლებს განუცხადა: გერმანეთმა უცვლელიად უნდა დასრულოს მოცემული პირობა და არავითარი ექვი არა მაქვს, რომ იგი მზადა შეისრულოს დაპირებულიო. ამბობენ, ვილსონს მეტად აფიქრებს ამერიკის სანაპიროებთან გერმანელების წყალ ქვეშათა თარეშა. ამ გარემოებაზე გრაფ ბერნსტორფის ყურადღებას მიაქცევსო.

ლონდონში. გრაფ ბერნსტორფის დარბაზობის შემდეგ გამოიკვია, რომ დეპანს სიტყვაც არ დაუძრავს ზავზე მოლაპარაკების შუამდგომლობაზე. პრეზიდენტსაც ხმა არ ამოუღია ატლანტიკის ოკეანეში გერმანელების წყალ ქვეშათა თარეშზე. ბერნსტორფს განუცხადებია: თუშეა ჩემი მთავრობისაგან არავითარი მონდობილება არა მაქვს, მაგრამ დარწმუნებული კი ვახლავართ, რომ გერმანეთი თავისს მოცემულ დაპირებას პირნათლათ დასრულდესო.

ვაშინგტონში. ხაზღვითა დებარტამენტი თადარიგს შეუღდა, რომ ოკეანეს საწინაპროებზე სადარჯოები მოაწყოს, რათა თვალ-ყური ადევნონ, რომ გერმანელების მოთარეშე წყალ ქვეშებმა ამერიკის ნეიტრალობა არ დაარღვიონ.

ეურნალ-გახეთებიდან.

საფრანგეთის პრესა დიდ მწუხარებას გამოსიტყვებს რუმინეთში შექმნილ მდგომარეობის გამო. სწუხს, რომ რუმინელები ტრანსილვანიისკი უკან იხევენ და მდინარე დუნაიცი დასტოვეს.

ომში ჩარევისთანავე რუსეთის ჯარები მიეშველა რუმინის, ბულგარეთის წინააღმდეგ. ქვეითა ჯარს წინ უძღოდა თურქი ცხენოსანი ჯარის ნაწილი გენ. ზს. სარდლობით. ერთბაშათ მას გარს შემორტყმია ბულგარეთის სამი დივიზია. გამართულა ხელჩართული ბრძოლა რასაც მოჰყოლია დიდი მსხვერპლი. გენ. ზს. უკან დაუხევიდა და გადურჩენია თავისი ჯარის ნაწილი.

საბერძნეთის პრემიერ მინისტრის კალაგოროპულოსის გადადგომა, მისივე განცხადებით, გამოუწვევია მოკავშირე სახელმწიფოთა ელჩების ბოიკოტს.

საბერძნეთში მეფის მომხრეები თავს ესხმიან ვენიზელოსის მომხრეებს და შიშის ზარსა სტყმენ. მეფე სრულიადაც არ მთქობს თავის პოლიტიკას უღალატოს.

რეფოლიუციონურმა მთავრობამ კუნძულ კრიტოსზე ადადგინა გენერალ გუმბრანტრობა, გენ. გუმბრანტორათ დანი

დაფნისი და ქლიოა.

ანტიური მოთხრობა ლონ უსისა. (ან. „სამშობლო“ № 447.

13. ერთ სოფელს თოკი სკიროდა სალესი ქვის ამოსატანად, მიუახლოვდა ჩუმად ზღვის ნაპირს, უპატრონოდ დაგდებული ხომალდი შეამჩნია, შეხსნა საბელი და წამოიღო. მეორე დილას ბევრი ეძიეს, მაგრამ ვეღარადა ნახეს თოკი. და, რადგან ქურდობაში არავინ გამოტყდა, დიდი საყვედური უთხრეს პატრონს და გასტურეს ზღვაში. კარგა დიდი მანძილის სურვის შემდეგ იმ ადგილს მიუახლოვდნენ ნაპირს, სადაც ქლიოა და დაფნისი ცხვართხას აძოვებდნენ—ბევრი კულდელი ეგულეობოდათ ამ მიდამოებში. საბელი რომ არ მოეძებნებოდათ, ტირიფის ლაფანით დაავს ხომალდი ნაპირზე; აუშვეს მწვეარ-მეძებრები და მოხერხებულ ადგილზე დააგეს ბადე. ძაღლების ყეფაზე დამფრთხალი თხები ზღვისკენ გაიქცნენ. და, რადგან სიბით მოფენილი რიყე მოკლე ბული იყო მწვენასა და საძოვარს, თხებმა ლაფანს დაუწყეს კორტა—დაბმული ხომალდი აეშეა.

14. ქარიზხალი ამოვარდა, აზვირთებულმა ტალღებმა შუა ზღვაში გაიტაცეს ხომალდი. მეტიმნელთა შეამჩნიეს და ზოგნი ნაპირებისკენ გაიქცნენ, ზოგმა ძაღლებს მოაწოდეს. ისეთი განგაში ასტყმეს, რომ მთელმა სოფელმა იქ მოიყარა თავი. თანდათან მეფინვარება გრივალი და ხომალდიც შორს მიჰქონდათ ტალღებს. მეტიმნელმა ახალგაზღვებმა ხომალდიც დაკარგეს და მასთან დიდი სიმდიდრე; ძებნა დაიწყეს დანაშაუნი თხების მწყემსს. იპოვე-

ნეს დაფნისი და უწყალოდ სტყმდნენ, მთლად შემოაგლოჯეს სამოსი. ერთბა მით განმა ძაღლის საყელურით გათოკვაც მოუნდობა. უბედური დაფნისი საბრაოდ გაპიოდა და ყველას შევლასა სთხოვდა. უმთავრესად კი ლამონსა და დრიოსს. მოკვიდნენ ორივე მოხუცი დაკორძებული ხელებით, გამოეკონანენ დაფნისს და საქმის ვითარების ახსნა განმარტება სთხოვეს.

15. ასეთი წინადადება ყველამ მოიწონა და ფილეტასი ამოიჩინეს შუამავალად. ხნოვანებით ყველაზე უფროსი იყო და მასთან ყოველთვის სიმართლისა და ქეშმარტების მდალდებელი. მეტიმნელთა დაწერილებით აუწყეს საჩივარი მწყემს-მსახურს:

—სანადიროდ გადმოვედით მშრალზე; ხომალდი ტირიფის ლაფანით დავაბით და ჩვენ მწვეარ-მეძებრებით ტყეს მოვედით. ვერ წარმოადგენთ რა ძვირფასეულობა გექონდა ხომალდზე! რა მოსასხამები! რამდენი ოქრო! იმ საუნჯით მთელი ქვეყნის მიწა-წყალს შეიძინდა კაცი. ყველა ამის ასანაზღაურებლად მოვითხოვთ, გადმოგვცეთ ის სოფელი მწყემსი, რომელმაც ზღვაზე მოისურვა თავისი ფარის მოყება, რომ შესაფერათ დავსაჯოთ. და თინებით მოითხოვენ მეტიმნელი ახალგაზღვანნი.

16. გალახულ დაფნისს მთელი ტანი სტყვიოდა; ქლიოის დანახვაზე ყველაფერი დაავიწყდა და დაიწყო თავის მართლება: —ძლიერ კარგად უწლიდა ვწყემსვე ჩემ ფარას. თუ წაუხდენიათ ვისთვისმე ოდესმე თუნდ ერთი ვაზი ჩემ თხებს? ეს

რთველი ჯერ არ მოთავებულყო ბაღებში მყოფი ხალხიც ბევრი დაატყვევეს. განსაკუთრებულ სიმკაცრით და სისასტიკით იმ ნაწილს მოეპყრნენ, რომელნიც დაფნისი და ქლიოა სცხოვრობდნენ, ნაპირზე გადმოვიდნენ და ყველაფერი გააცამტვერეს. ამ დროს დაფნისი თხებიდან მოშორებით ნეყრს სკრიდა ზამთრისთვის. შორიდანვე შეამჩნია ნაპირზე გადმოსული მეტი და ბებერი წიფელის ფულუროში დილიდა. ქლიოა ცხვრებს სდარაჯობდა; მტრისგან დევნილი, გამოქვაბულებისკენ გაიქცა, ღმერთებს ავედრებდა დაფნისსა და თავის თავს და ხსნასა სთხოვდა, მტრებს კი შებრალხას. მაგრამ ამაოდ. მეტიმნიელებმა გული მოიჯერეს, საქმოდ დასცილდნენ უცხოთა ღმერთებს, შემდეგ ორივე ფარა გაირეკეს, მათთან ქლიოაც გაიგდეს წინ და ფიჩხს ურტყავდნენ. ვით უპატრონო თხას ან ცხვარსა.

21. ხომალდები ნაღველით დატვირთეს. მოპირდაპირეთა და ზამთრის შიშით, უმჯობესად სცნეს ლაშქრობის შეწყვეტა და უკანვე დაბრუნდნენ. ზღვაში გასტურეს და, რადგან ქარის ნიშნები არა სჩანდნენ, იალქნები დაძალა დაეშვათ და ნიჩბებს უსვამდნენ გაცხარებული. მიწწარდა ყველაფერი. დაფნისი ამოძვრა ფუტუროდ და ვეღარც თხის და ვერც ცხვირის ფარა ნახა—ქლიოაც თან წაყვანია, ყველაფერი აოხრებულ-გატალღებულ იყო; ქლიოის სალამურის ნაშხვრები იპოვნა მინდორში, ერთი დიაცივლა და მართო გულსაკლავი ქვითინი—წიფელისათან მიიბრინა, რომლის ჩრდილ-ქვეშაც ბევრჯერ მსხდარან ერთად, ზღვის პირად,

ამ სახარულ მოვლენათა. ის თითონ იტარებდა მათგან. საჭიროა ფართე ნაწილი მოწინავე საზოგადოებისა გაეროს ამ საქმეში და გამოიხატოს საშუალება ამ საზინელ მდგომარეობის მოსახლოებად.

რომის წინასწარ შემუშავებულ გეგმით, რათა მოსპობილ იქნას ეს აუტანელი მდგომარეობა და ასცდეს ხალხსაც ის ტანჯვა, რომელიც იმათ უნდა განიცადონ მთავრობის რეპრესიებით.

მატარებლების გარდა ივლიან დამატებითი მატარებლები შემდეგი წესით: 1) პირველი ოქტომბერს ქუთაისის მატარებელი გელათისაკენ: იქნება გელათში საღამო 6 საათზე და 5 წუთ. დაბრუნდება ქუთაისში 7 საათ. და 48 წ. საღამოს. 2) 2 ოქტომბერს: გოგირდის წყლებში (СЕРНИЯ ВОДЫ) 5 საათზე, დაბრუნდება ქუთაისში 8 საათ. და 54 წუთზე დღისა.

ქუთაისის განყოფილება ქვეყნის მებრძოლ საზოგადოების გამგეობის თხოვნით მარე, ქუთაისის გუბერნატორი, მათი ბრწინვალება გრაფი ალექსანდრე ვასილის მე გუდოვიჩი, სთხოვს წევრებს საზოგადოებისას, აგრეთვე წევრობის მსურველთ მოხრახუნდნ ორს ოპოზიციის ქალაქის გამგეობის შენობაში, საღამოს 8 საათზე, ასარჩევად გამგეობის წევრებისა და მიმდინარე საქმეების განსახილველად.

ახალი ამბავი.

დექემა. (ბათუმი).

იმ დაწესებულებებმა, რომელთაც განზარაბა აქვთ შეიძინონ სიმინდი, დაჩქარონ დაკვეთა, რომ პირდაპირ დაიტვირთოს ვაგონები, რაცა შეემაკლებს ხარჯებს. ფუთი სიმინდი ვაგონში გადატვირთული ღირს 1 მ. 15 კპ. საწყობიდან ელრება უფრო მეტა. ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგი ადრესით:

Батумь, Государственный банк, Ясону Бахваевичу Габилая. დაკვეთა შეიძლება კიდევ საქარო დებეშითაც შემდეგი ადრესით: Батумь, Ориеталь, Габилая. რეკუვალატორა.

დღეს, საღამოს 8 საათზე ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში დანიშნულია სურსათ-სანოვაგის მომწესრიგებელ კომისიის სხდომა. სხდომის მიზანია გადახედოს სურსათ-სანოვაგის ძველ ნიბრს და შეიმუშაოს ახალი, რომელიც შევა ძალაში 1-ლი ოქტომბრიდან.

სამშაბათს, 22 ენკენისთვის დავკარგე ოლდენბურგის ქუჩაზე ნაწიში ბეჭედი. ვთხოვ მნახევარ მოიტანოს ოლდენბურგის ქუჩაზე ელენე დარჩაშვილის ბინაზე. მნახველი მიიღებს ღირებულ ფასს.

20 სექტემბერს, დღის 9 საათზე გამოქვეყნული, ტულაღები ვიღაც გუგუნავა, კოლია გომენავა ჭ კუკუ ქაჯაია სოფ. ხანის ღუშუნებს თავს დაეცენ და გაძარცვენ: ვ. პ. ბოჯღუა, კ. ს. ჯოლია, ბაქოს პოლიციის უბნის ზედამხედველი კ. ტ. წაგია, კ. ბოჯღუა, გ. ბოჯღუა, გ. ტყეშუჩავა და ბ. მირვათია. ნაძარცვე 4658 მინეთს უღრის. მძარცველები მიიხილნენ.

სენაკის მარბის სოფ. მუხაშში ბოლო ხანს იმალეობდა დეზერტირი ვას. სანაია; რამდენიმე დღის წინათ ვ. სანაიას გამოჰკიდებინა სტრატეგიები; სანაის სროლა აუტეხია, სტრატეგებს სროლითვე უბესუნია და მოუკლავთ.

იქნება ერთხელ კიდევ მოკრა თვადიო, ფერიათა გამოკვებულთადაც მივიარდა, სადაც უშედეგოდ ეძებდა ქლოიას თავშესაფარში. ევეი შეგებარა ფერიათა ერთგულეებში და ლალატ უსაყვედურებდა.

22. — თქვენი სამსახურლო შეურაცხველი ურწმუნოთა, ძალით გამოგვიჩვენეს ხელიდან ქლოია და თქვენ სულგმლოდ მოითმინეთ! ქლოია რომელიც საკუთარი ხელით დაწულ გვირგვინებს და რამესა გათავაზობდათ, ქლოია, რომლის სალა-მურიც ჯერ კიდევ უნებლად ჰქოლია აი აქ თქვენდამი ძღვნად შემოწირული! ამდენხანს ბუბი არ აუფერინია მგელს ჩვენი ფარვითისი და დაუნდომელმა მტერმა სულ ერთიანად გაიარევა ისინი, მომტაცეს მეგობარი! უმოწყალოდ ხოცავენ თხასა და ცხვარს! ჩემო ქლოია, დღეიდან ვეღარ გიხილავ, ქალაქში იცხოვრებ! რა პირით—ლა დავენახო ნომოლებს უცხვარ-თხებოდ, ქლოიას მოკლებული; ესლა ხომ უბრალო დღიურ მუშად გამაგდებენ სახლიდან, რადგან სამწვესო აღარა დამჩენია რა! აქვე დავრჩები და ვიცი, სანამ ახალი მტერი ან სიკვდილი არ მესტუმრება! ოპ, ქლოია, ნუთუ შენც ჩემსავით იტანჯები? ან თუ კიდევ გახსოვართ მე, ეს მიტანოები და ფერიანი? ან იქნება თხები და ცხვრები განუგებებენ, რომელთაც შენივე ხვედრთ არგუნა ბედმა?

23. სირბილით დადილ დიქანცულსა და ლოცვა—ვედრებაში გართულს ძილი მოერია. ნახევრად შიშველი და ქანდაკების მზავსი სამი ფერია გამოცხადა, დაწვრწვტი, ლამაზი და მხრებზე გადა-

სთვ. ხორშინის მღვდელმა ყაჩაღების ძალდატანებით ჯვარი გადასწერა ახნ. კონდრატ გვაშვიტის და მვლოკია გვასალიას პირველის სურვილის წინააღმდეგ.

ქუთაისის მიწათ მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა მმართველობა, 2 ოქტომბერს საჯარო ვაჭრობით გაჰყიდის 2000 ფუთ „კრუპას“. ფული „კრუპა“ დამფასებელ კომისიის თანახმად გაიყიდება 1 მ. 20 კაპიკათ.

ორი დღის გამოდგებული წვიმების შემდეგ ქუთაისში, დღეს გამოიძარა, როგორც გაზეთები გადმოგვცემენ წვიმები ზემო იმერეთში და გურიაშიც გამუდმებული ყოფილა, რაც ქირახულის ადგილ-მათავროვებს საგრძნობლად ხელს უშლის.

ყურძენი ქუთაისში ბევრი შემოდის, ბაზარზე ამ ენათ ფული ფასობს 3 მან. 4 მანეთამდე.

კავკასიის სამეურნეო აღწერის ცენტრალურ კომიტეტს მთავრობის წინაშე შეამდგომლობა აღუჭრახს, რათა ხსენებულ აღწერის წყალობით შეკრებილი მასალა თბილისში განიხილოს, რადგანაც პეტროგრადში არ იცნობენ ადგილობრივ პირობებს და ეს გარემოება კი ხელს შეუშლის მასალის შესაფერ დაფასებას.

27 სექტემბერს დეპუტატი ჩვენკელი ეწვია სენაკს. მას მოუვლია ტუბსეიდან დაწყებული თავის საარჩევნო ოლქი. ყოფილა გავრაში, გულდათში, სოხუში, ოჩამჩირეში, ოქუშში, ვალში და ზუგდიდში, დეპუტატმა თვითველ პუნქტში დაჰყო ადვ. პირობების გამოასრვევად ორ-ორი დღე. საზოგადო დაწესებულებების წარმომადგენლებმა და ხალხმა მას მრავალი მასალა მიაწოდეს სხვადასხვა საქობრო-ტო კითხვებზე. დეპუტატი აპირებს ქუთაისში მოსვლას.

ამიერ კავკასიის რკინისგზის მმართველის განკარგულებით მომავალ დღესასწაულ მოწვეთობის გამო, არსებულ ყრილი ხშირი თმით. პირველად თითქო ღიმილით თანაურგძნდნენ დაფინსს, შემდეგ ერთმა უფროსთაგანმა ანუგემა და მიმართა:

— გულცივობას ნუ გვისაყვედურებ, დაფინს! შენვე მეტად ჩვენა ვგრუნაუთ ქლოიაზე. ის ჩვილიერობისასაც ჩვენ შევივრდომეთ და გადავარჩინეთ სიკვდილს. არც ისაა სხვათა შორის და ველ-მინდორში დაბადებული ისევე, ვით არც შენ გაჩენილხარ ლამონის თხათა შორის. ჩვენ უკვე ვიზრუნეთ მის კეთილდღეობაზე. მას ვერ მიიყვანდ მტემინიაში, ვით მხეველს, ვით ლაშქრობის ნადეუზსა და ტყვეს. ღმერთა პანს ვთხოვთ ჩვენ უკვე შეგელა და დასმარება, რომლის სახეც იხილვე ცაცხვის ჩრდილ ქვეშ და რომლისთვისაც არც ერთი გვირგვინი არ მივიძღვნიანთ ჯერ—ის გადაარგენს ქლოიას, რადგან მან ჩვენზე გაიღებით უკედ იცის ბრძოლა და, ამ მიზნით, არა ერთხელ მიუტოვებია მშვიდობიანი ველ-მინდორი. პანი უკვე გაუღდა გზას, პანი მკაცრი, სასტიკი და უებრო მეომარი დაედევნა მტემინიელს. მაშ, ნუღარ სწუხარ და წამოდექ. ეჩვენე ლამონსა და მიტალოს, რომელნიც პირქვე და-მობილნი სახეს იკაწრავენ გამწარებულნი, რადგან შენც ტყვეთ წაყვანილი ჰგონიხარ მათ. ხვალვე დაბრუნდება ქლოია ცხვართათა თანახლებით, ისევე ერთად იქნებით და ძველებურად გაერთობით სალაშქრის დაკვრით. დანარჩენს კი სიყვარულის ღმერთი გასწავებთ. გ. მუშაძე.

(შეშდგეი იქნება).

შეადლება დასაბეჭდათ ამავე წიგნის მეორე ნაწილიც. იბეჭდება ს. გარკაძის ქრესტომატია. „ჩვენი ახალი მწერლობა“ მეორე ნაწილი. წიგნში მოთავსებული იქნებიან გრ. და ვახ. ორბელიანების, ნ. ბარათაშვილის, გიორგი ერისთავის, რაფიელ ერისთავის, დანიელ კონჭაძის, ილია ჭავჭავაძის და აკაკი წერეთლის.

თბილისი. — ქართული საქველმოქმედო საზოგადოების მიერ 27 ამ თვეს გამართულმა ყულობებით ფულის შეგროვებამ ჩინებულად ჩაიარა. როგორც ამბობენ, 5 ათას მანეთამდე უნდა იყვეს შემოსული. ქალთა წიგმ, რომელიც ამ საქმეს ხელმძღვანელობდა, დიდი ენერჯია გამოიჩინა.

ქართული სასოფლო სამეურნეო საზოგადოება ეხლავე შეუდგა მომავალი წლისთვის ვახის წამლის მოპოვების ზრუნვას.

გ. მუშაძის შაუკასხაუშის გამო.

სულით და გულით თანაურგძნობთ წყნარსა და სასარგებლო მუშაკს ვ. მუშაძეს. შაჯა დადანი.

ქართული კაპიტალის ისტორიიდან.

აზროვნების სიყალბეს ორგვარი დასაწყისი აქვს: ერთი მომდინარეობს უტოლინარობისა და მხატვ მსჯელობიდან, ხოლო მეორე შეგნებული და მცოდნე, მაგრამ უჯიათი ნილილიშიდან. ჩვენის აზრით სიყალბის ეს ორივე სახე მოსჩანს ქართულ ეკონომიურ აზროვნებაშიც.

თამამდ ამტკიცებდენ და ამტკიცებენ დღესაც რომ ქართველი ერი არსებითად რიანდია, რომ იგი ხშირად შემოქმედების ცეცხლითაც იწვის და რუსთველებს იძლევა, ხოლო ეკონომიურ სარბიელზე ზარბაცია, უანგარიშოა, ნივთიერი დაზოგვის ნიჭი არ სწყალობს და სხვა და სხვა.

დღევანდელ საქართველოში უცხოელთა გაბატონებასაც, ეს ახირებული მოაზროვნენი აჩვენენ საბედისწერო სიზარბაციათა და უანგარიშობით ხსნიან, მაგრამ ისტორია სრულიად სხვას გვეუბნება:

ნუ შევხვებით იმ შორეულ წარსულს, როდესაც ქართველთა ტომი „თამელი“ ეს იყო კვერთხი ბურო, მჭედელი რვა-ლისა და რკინისა და რომელთაც მარტო თავიანთის კი არ დაუმუშავებია მდინეულთა და უკეთებითა ჭურჭელ იარაღი, არამედ ისეთ შორეულ ქვეყნებშიაც კი მიჰქონდათ ხოლომე ვასასყიდით, როგორც იყო ტვიროსი*.

ნუ მივატყვეთ ყურადღებას ენათა მეცნიერებისათვის მტხადს ფსქტასაც, რომელიც გვიმტკიცებს, რომ ისეთთა სამთამად ნო ცნებანი, როგორცაა: ოქრო, ვერცხლი, რკინა სპილენძი, თუთიყერი და ბრინჯაო—კაპობრიობას ქართველებმა შესაწავლა*).

ეს და სხვა მრავალი ასეთები, მხოლოდ იმას მმოწმობენ რომ ქართველ ერს ჯერ კიდევ ქრისტეს დაბადებამდე ჰქონია სალი ეკონომიური წარმოდგენა.

* იგ. ჯავახიშვილი ქართ. ერის ისტორ. წ. 1. გვ. 78—79.

ესლა ჩვენ გვანტერესებს სულ სხვა რამ, სახელდობრ ის, თუ როგორ შეხება ფეოდალური საქართველო ეკონომიურ ცხოვრების ახალ მოვლენას,—კაპიტალისტურ ხანს.

დასავლეთ ევროპაში, კაპიტალიზმი უკვე მთლიანი სახის იყო, მაგალითად, ინგლისში ჯერ ისევე საშუალო საუკუნოების მიწურულეებში,

ეკონომიური ცხოვრების ეს ახალი ფორმა სოცარის სისწრაფით ეფინებოდა მხელეთს იგი რევოლიუციონურის გზით შედიოდა ყველგან,

საინტერესოა ვიცოდეთ რა ხასიათის იყო ქართული სახელმწიფოებრივი აზროვნება, მოვლენათა ასეთის ცვლილების დროს! მაგრამ ვიდრე თვით საკითხს შევხვებოდეთ საქარო ავღნიშნოთ ის საზოგადოება, რომელთაც ჩვენ გვინდა ვიხილმდღვენოთ ეკონომიის ისტორიის განხილვის დროს.

ზოგიერთ მეცნიერთაგან მიღებული სოციალური ცნება: კომანუტური, ფეოდალური ნატურალური და კაპიტალისტური მეთურებობა,—საესებით ვერ ახასიათებს კაპობრიობისაგან განვლილ ორ ეკონომიურ ეპოქას.

პრ. მ. კოვალევსკი ძლიერ დაუახლოვდა და ამოწურა მთელი სიღრმე კაპობრიობისაგან უკვე განვლილ ერთის ეპოქას, სახელდობრ კომუნალურ და ფეოდალურ ნატურალურ მეთურებობისა, რომელსაც მან უწოდა: უშუალოდ მოხმარებაში მიუყვანია, ხოლო უკანასკნელი ეპოქის. ე. ი. კაპიტალისტურს, უშუალოდ, ან და სადღე-მიღვეშა მეთურებობა*).

ეს ორი ეკონომიური ცნება სათანადოდ აღნიშნავს საშუალო საუკუნის წინა და უკანა ეპოქებს, რომელთაც ჩვენ შეგვიძლია მთლიანი წარმოდგენა ვიქონიოთ კერძოდ ქართული კაპიტალის ისტორიაზე

ხელახლობა და ვაჭრობა, ეს უპირველესი ნიშანი საღებ-მიცემო ეკონომიური ცხოვრებისა ჯერ კიდევ აღმაშენებლის დროსაც ყოფილა ჩვენში. მათ საკუთარი „ბუტე“ ჰქონდათ, სადაც ირკვეოდა სოციალური საკითხები „ჰკვიან“ და „დიდ-ვაჭართაგან“. ეს მოვლენა ბაგარტ მეფესაც შეუტანია თავის სამართალში, რაც იმას ამტკიცებს, რომ ეკონომიური ცხოვრება კანონმდებლობის განსაკუთრებული საგანი ყოფილა.

მაგრამ, როგორც ყველგან, საქართველოშიც იმ დროს ვაჭრობა ნივთეულად ყოფილა, ან და როგორც მაშინდელი ქართველები იტყოდენ „განძიდ და პირუტყვად“. ფული კი,—ეს აუცილებელი პირობა ფართე ვაჭრობისა,—არ ყოფილა ხმარებაში. ხოლო მეცამეტე საუკუნეში იგ. ჯავახიშვილს აზრით „საქრედიტო ამ-ფულია დროის მცვერი დაწესებულება“ ყოფილა ვაჭრეცხოვრების, რასაც „ორტალ“ უწოდებდენ ამავე ხანებში თამასუქმაც იჩინათაი,*) რაც დასავლეთ ევროპაშიც მხოლოდ მეცამეტე საუკუნეში შემოიღეს.4) ასე რომ ქართველებს არ დაგვიანებიათ ისტორიულ სარბიელზე და აღებ-მიცემო-

*) პრ. მ. კოვალევსკი. Разв. народ. хозяйства въ зап. Европѣ. გვ. 17.

*) იგ. ჯავახიშვილი. ეკონომიური ისტორია. გვ. 35.

*) ჩუპროვი. Ист. пол. экономии. გვ. 79.

ბის უდიდესი საშუალება—თამასუქი,—ადრინდევ შეუთვისებიათ.

მიუხედავად აღებ-მიცემობის ამ დონეზე განვითარებისა, საქართველოში საშუალო საუკუნის მსოფლ-მხედველობას მინც ჰქონდა ალაგი

ქრისტიანობა საზოგადოთ წინააღმდეგის ზედ-მეტე ღირებულებით შექმნილ სიმდიდრისა. ჩვენ ვიცით რომ დასავლეთ ევროპაში მეხუთმეტე საუკუნემდე, კანონიურა (საეკლესიო) სწრაფი კარნახობდა სამოქალაქო კანონმდებლობას.

იგი, საზოგადოდ, საზღვრავდა სოციალურ ურთი-ერთობას და სასტიკად ებრძოდა, აკრძობდა, პროცენტებს. ფილოსოფიური კანონებში თომა აკვინელმა ხომ იგივე განიმეორა ამ დროს, რასაც არისტოტელი ქალაგებდა: „ფული არ შობს ფულს“.

ეს წიდა ქრისტიანული მსოფლ-მხედველობა საქართველოშიც შემოსულა. ვინმე უცნობი ავტორი ჰქალაგებს, რომ „მოვალე მონაა არს მოსესხისა და მონაა სყიდული, რომლისა მსახურებდ თანაწარუვლი არისო“.

უცნობი ავტორი ხალხს ურჩევს, თუ გიქირს „ითხოვიდ სხვაგან“, ხოლო მათ-ხოვრობაში ის სირცხვილს არ ჰხედავს, რადგან მისი აზრით „უსირცხვილესი არს სესხება და მერე ქირვებაა მესესხისაა მიერო“?

ასე რომ, უცნობ ავტორის ძეგლ-ბოლოში ღრმად აქვს გამჯდარი საეკლესიო წესრიგი, ქრისტიანულ ფილოსოფიას არ ლალატობს და ამრავად ებრძვის ეკონომიური ვითარების ახალ თვისებებს. სარგებელი ანუ პროცენტი კი,—რის წინააღმდეგაც ამხედრებულა ავტორი,—პირველი საფეხურია მოძრავი კაპიტალი-სა. მაგრამ ხსენებულ ფილოსოფიას ჩვენი ცხოვრების პრაქტიკაში არავითარი გავლენა არ ჰქონდა. ერის ეკონომიური შემოქმედება თავის გზას არ ჰკარგავდა, და 1325 წ. ქართული სამართალი არსებითად შეურიგდა ცხოვრების ახალ პირობებს. აი რასა სწერს მფევე გიორგი ბრწყინვალე თავის „ძველის დებაში“. „ვალის სა-ქმე ასრე გაგვიჩენია: სარგებელი არც ქართველთა სჯულთა სძეთ წესად რომ აიღონ და არცა სხუთა სჯულთა უწერ-რიათ და სარგებელი არს უწესი და სად-მე მიმცემი კაცი ასრე ავი იყოს რომე სარგებელი აიღოს, რა ვინდა რა ხანი გამოსულიყოს. ათს თეთრსა ჰქედნ ორი თეთრი შეეცეს“.) აქ არც პროცენტის რაოდენობაა მხედველობაში მისაღები, და არც მისი ხანგრძლივი დრო ერთი და იმავე სარგებელი!

საინტერესოა და საყურადღებო მხოლოდ თვით ის შიშველი ფაქტი, რომ ქართული საერო სამართალი ჯერ კიდევ საშუალო საუკუნოებში თავისუფლდება ეკლესიის გავლენისაგან. ამავე დროს დასავლეთ ევროპაში სარგებლის ამღებს სიკვდილი სჯიდა კანონიურა სამართალი. პომონტში, მაგალითად, ცეცხლში დას-წვეს ერთ-ერთი ვაჭარი, რომელმაც კანონიური სამართლის ეს მუხლი დაარღვია.

შეშდგეი იქნება.

*) ძველის დება გ. ბრწყინვალის გვ. 14.

საქართველოს გზა.

საქართველო და მთელი ამჟამინდელი რუსეთი ერთიანი კონსტიტუციონალური სახელმწიფოა...

სადაც (თუ რასაკვირველია ისინი რუსეთს არ-ტყუნი) შეუძლებელია ადგილობრივი სახელმწიფო...

საუღელტეხილო გზა უფრო უღას გად-ვიდოს ქართული კანტადაის და შრამის ას-პარეზი...

რუსის ჯარის ბედი სპარსეთში.

როგორც მკითხველ საზოგადოებას მო-ცხვენება, როცა შარშან შემოდგომაზე...

ამ კორპუსის დანიშნულება იყო აგრე-თევი ის, რომ მიეღწია ბაღდადის რეინს-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჩვენ ქვემოლ მოვლას ვაზ. „უტრო-როსიაში“ დასტამბულ საეროთა კავში-

ჯერ აღმატებულ და აღარბედი ზარბა-ზნები და ტყვიანობა...

რაც შეეხება სპარსეთსა ლოიალობას უნდა ითქვას რომ ისინი გულმზურად...

რუსეთი.

ამერიკისთან და დასავლეთ ევროპისთან მიმოსვლის მოსაწყობად...

საზოგადოებას „რუსეთისათვის“ შინა-გან საქმეთა სამინისტროსათვის...

ოღესის გენერალ გუბერნატორს სამ ხედრო ტყვეებთან ყოველივე მიწერ მო-

სახელმწიფო საბჭოს დანიშნულ წევ-რებისათვის 1200 მან. მოუმატებიათ...

რუსეთის უცხოეთის კაბიტალისაგან განთავისუფლებას დიდი ყურადღება მი-

უწმინდესი სინოდი თავის ხიჯათ აღ-რიცხვის დაცვას მიანდობს...

ოღესის ერთ ცნობილ ყავახანას პო-ლიციამ ალყა შემოარტყა...

შინაგან საქმეთა ახალი მინისტრი მე-ფის ბანაკში გაემგზავრა.

მოსკოვში ახლად გაიხსნა პოლონელ ლტოლვილთათვის შეიქმნილი დედა-

აგსტრის ქვეშევრდომი ვეჟილები რი-ცხვით 44 აგსტრის მთავრობის მიერ...

სწავლა განათლების სამინისტროს ყუ-რადღება მიუქცევია...

სწავლა განათლების სამინისტროს ყუ-რადღება მიუქცევია...

რომ ეხლანდელი გიმნაზიის კურს დამ-თავებულთა განვითარება მეტად მკირე...

უცხოეთი.

ავსტრიის რეინსტრატის სხვადა სხვა ფრა-ქციების წარმომადგენელთა კრებაზე...

რუმინის პრესა და საზოგადოება აღ-შფოთებულია იმ გარემოებით...

27 სექტემბერს გაიხსნა ინგლისის პარ-ლამენტი პირველად განხილული იქნება...

გერმანიელთა ზღვაზე წყალქვეშათა მო-ქმედება გარკვევითი მხნეობით განაა-

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბატონო რედაქტორო! გასოვთ დაგვაუწყდეთ ეს წერილი...

მუშაობს ხარისხის მაღალი ფაქტორი მ. შოქოლაძის საზოგადოებრივი...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

აბანო მდებარეობს მალაზი, ბუნებით შემკულ მთის პარზე და...

ბ. იან. ზოგადი საზოგადოებრივი... რადგან თქვენს გულში აქვთ...

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“

რედაქტორი ი. ცინცაძე. გამომცემელი აბანო. „საზოგადოებრივი“